

Kísérlet készül Szegeden

az első és a második osztályban. Ez a tantervi anyag az általános iskolaira épül, azaz cél, hogy a nyolc év alatt megszerzhető alpműveltség a két középiskolai osztályban magasabb színvonalra emelkedjen. Mindez tulajdonképpen: közeledés a tízszintűs, viszonylag befejezett és egységes alpműveltséget adó képzéshez. A magasabb színvonalú általános műveltség fogalmából természetesen nem lehet kizárni a műszaki műveltséget; ezért a tervezett integrációnak alapja az ugyancsak jövőre változó gimnáziumi tanterv, de a két középévfolyamban olyan elméleti és gyakorlati műszaki alapismeretekre is szert tesznek a tanulók, amelyeket aztán sokoldalúan felhasználhatnak.

fordítva. A kísérletben részt vevő iskolák között termisztezen biztositják ezt a „szabad áramlást”. A gimnázium harmadik és negyedik osztályára nem terjed márkia a kísérlet (ott a fakultáció következik), de a szakközépiskolai utolsó két osztályra igen. A tanulók minden új iskolásvben új célokért dolgozhatnak, amey a pedagógia szerint írásí ösztönöz. A harmadik évben csökken a szakközépiskolákban az úgynevezett küzismereti tárgyak száma, szaporodnak a műszaki elméleti és gyakorlati rák. Az ezek közötti eddigi átadásokat megszüntették; a tanulók a színvonalabb alpműveltség birtokában „idősebb” korban, tehát érettebben, mint eddig, nagyobb befogadókésszéggel láthatnak

A gyerekek később dönthet

Vagyis: merre tarthatnak a két közös középiskolai év után? Az oktatás így kialakult nyolc plusz kettes rendszere arra is alkalmas, hogy a gyerekek két évvel később dönthessenek jövőbeli pályájukról, nem 14, hanem 15 éves korukban választassanak: mi lesz, ha nagy lesz, Ráadásul: nemcsak később (amikor erre értebbek), nemcsak több lehetőség közül, hanem biztosabban, nagyobb tévedések kizárásával dönthetnek a pályáról. Az egyetemes középiskolai éveknek ugyanis, az általános műveltség emelésén kívül, a másik legfontosabb funkciója az orientáció. A második év

Egységes középiskola

Az 1979-es tanítási évben elkezdődő kísérlet célja: kipróbálni a gimnáziumi és a szakközépiskolai oktatás egységes középiskolai képzéssé alakításának tervét. Az eredetileg akadémiai kutatási fő irány témájaként szereplő tervezet előmunkálatain több szegedi pedagógus dolgozott, az alapötlet és a munka országhatárára dr. Perényi Jánosé, a Déli Miksa gépészeti és erőszárműszakközépiskola igazgatója, a kimunkálásban segítségére volt dr. Török László, a Tisza-parti gimnázium és szakközépiskola igazgatója. A végső, az Oktatási Minisztérium által már jóváhagyott terv megalkotói: dr. Perényi János, valamint dr. Agoston György, a JATE tanszékvezető tanára. Szeptembertől az egyetemi neveléstudományi tanszék irányítja a kísérletet, az Országos Pedagógiai Intézet által létrehozott tantervi bizottságok tagjai jórészt már elkészítették az új tanterveket, néhány tárgyból új jelezteteket írnak. Összesen 21 középiskolai osztály vesz részt a kísérletben, budapesti és miskolci iskolákon kívül Szegeden a Déli szakközépiskola valamennyi új első osztálya, valamint a Tisza-parti, illetve a Radnóti gimnázium egy-egy osztálya. A szakközépiskolai „tervrésza” tudományos vezetője dr. Perényi János, a gimnáziumit dr. Bánfalvi József, a Radnóti igazgatója irányítja. A kísérleti időszak nyolc év, de a harmadik után más iskolák is bekapcsolódnak.

Mi a dolog lényege? Mit jelent az egyrészes középiskolai képzés? A tervezet: a magyar iskolarendszer fejlődésének egyik lányszeme, amely alapja, „magja” lehet egy új modellnek, a távlati iskolarendszernek. Az a lényeg, hogy integrálja, egységesíti teszi a gimnázium és a szakiskola közötti első két évfolyamát. A két iskolatípusba beiratkozott gyerekek azonos tananyagot tanulnak.

Vagyis: merre tarthatnak a két közös középiskolai év után? Az oktatás így kialakult nyolc plusz kettes rendszere arra is alkalmas, hogy a gyerekek két évvel később dönthessenek jövőbeli pályájukról, nem 14, hanem 15 éves korukban választassanak: mi lesz, ha nagy leszok. Ráadásul: nemcsak később (amikor erre értebbek), hanem több lehetőség közül, hanem biztosabban, a nyolc évvel későbbi kiválasztásával dönthetnek a pályáról. Az egyetemes középiskolai éveknek ugyanis az általános műveltség emelésén kívül, a másik legfontosabb funkciója az orientáció. A második év végén megbízható tanácsot képes adni az iskola, megfontoltan dönthet a gyerek és a szülők, mert objektív vizsgálatok és megfigyelések alapján két év alatt „feldarálják” a gyerekek képességeit és érdeklődését.

Lássuk hát a lehetőségeket! M lehetnek gimnáziumba — az ugyancsak 1979-ben életbe lépő fakultatív képzés a harmadik és a negyedik évfolyamon a főiskolai-egyetemi tanulmányokra készítő elő. M lehetnek a szakközépiskolák külföldi ágazataira, ahol a negyedik év után érettség és szakmunkácsi-bizonyítványt kapnak. Ezek a szakközépiskolások a színvonalasabb alapképzés részn könnyebben saftították el úgynevezett elméletigényes szakmákat is, a rátermetteket (szintén időben és biztosan „választódnak ki”) könnyebben készülnék fel szakmai felsőfokú tanulmányokra. Az elméletigényesebb képzésnek köszönhetjük majd, hogy a szakközépiskolában végzetek a műszaki ügyintézői, alkalmazotti munkakörben helytállnak, talán megszűnik végre a szakemberhiány ezen a területen is. Ugyancsak nem kizárt, hogy várhatóan többen lesznek a ma annyira hiányzó technikusok, hiszen kettő helyett egy évrő rövidül a képzési idejük — a magasabb szintű alap-, illetve az elméletgazdagabb szakmai képzésnek köszönhetően. Lehetséges aztán, hogy akik dolgozni szeretnének már a két közös év után, a megfelelő műszaki alapképzés birtokában rövidített szakmunkásképzésben vesznek részt, vagy beíratott munkásként helyezkednek el. Semmi akadályja nem lehet annak sem, hogy később, érettebben, munka mellett folytassák a középiskolát.

Ha szabad az út

Mindez persze csak úgy megy, ha a közös két év után a gimnáziumból szabad az út a szakközépiskolába, és

vezethet ki az új típusú, általánosán művelt, szakmai elmélettel felvértezett és megfelelő gyakorlati készségekkel is rendelkező szakmunkás, aki szükséges esetben képes „átállni” a magasabb képzettséget igénylő, más munkára is; ez a szükséglet pedig már-már naponta nyilvánul. A negyedik közönségtől évről évre aztán ismét különválasztnak a szakképzésüknek megfelelő egyetemre, főiskolára igyekvők, valamint a technikusnak késztűdők. Heti két fakultatív órát kapnak — emelvényeket ki- a továbbtanulás, vagy az elhelyezkedés érdekében használni. Előbbiek elméleti tárgyakat vehetnek fel, az utóbbiak szakmai gyakorlatra járhatnak.

Ennyi készül hát Szeredén — a majdani jobb, a társadalom és a gazdaság fejlődésének megfelelőbb iskolaszisztem érdekében. Nem kevés. A tanulók és mindannyiunk hasznán kívül a pedagógusok alkotókédvét és erőfeszítéseit is meg kell látnunk benne, de a szükség is: gyerekek, szülők, tanárok különböző típusú iskolák és üzemek talán szokatlanul szorosan együttműködésére!

Sulyok Erzsébet

HÁZASSÁG

Szeged: Kővesdi Ferenc And-
rás és Fodor Zita Marietta, Szal-
lai János és Mikló Anna Mária,
Kovács Attila és Ruszev Zsu-
szanna, Hétyényi Gábor András
és Kovács Ilona Rozália, Tóth
Sándor Gellért és Földi Ibolya,
Tercsma, Kovács László és Abra-
hám Zsuzsanna, Kecskeméti Gá-
bor Mihály és Petri Adrián Má-
ria, Hódi József és Csátri Má-
ria Judit, Halászovics János és
Bilint Margit, Grandpiere Attila
és Nyilasi Rozália, Szabó Ti-
bor és Lovász Mária Magdolna,
Puskás Mihály és Hunya Ágnes,
Margit, Szabó Imre és Bakai
Magdolna házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Szeged: Szabó Lászlónak és Csamangó Annának Zoltán, Boldizsár Károly Sándornak és Konkoly Mária Magdolnának Károly Robert, Tusz Jánosnak és Nagy-György Ilona Hajnalkának Szilvia, Csicszené Józsefnek Vince Katalinnak Zoltán, Nagy Mihálynak és Kősa Erzsébetnek Szilvia Erzsébet, Tóth László és Luterinus Klárinak László, Köröendi Istvánnak és Murvai Erzsébetnek Tibor, Tóth Szilveszter Lajosnak és Nacsa Saroltának Sándor, Burkovics Ferencnek és dr. Székely Károlynak Péter, Fehér Ferencnek és Csik-hegyi Gyöngyi Erzsébetnek Ágnes, Kajári Józsefnek és Heródyányi Magdolnának Tamás Kreininger Józsefnek és Jakab Julannának Zoltán, Bozsi Andrásnak és Bozdán Máriának Zsuzsanna Krisztina, Kecktemetői Józsefnek és Gyémánt Katalinnak József, Patáki Lászlónak és Salamon Veronikának Péter Sándor, Csik Ferencnek és Sós Katalinnak Ágnes, Balásty Istvánnak és Kismó Erzsébetnek Gizella, Sitya Istvánnak és Földi Gizella Erzsébetnek Erika, Tóth Baláznak és Vajda Mariának Ágnes Hajnalra, Szijártó Zoltán Ferencnek és Kovács Pirosnak Zoltán, Széll István Jenőnek és Bünt Erzsébetnek Adrián, dr. Szilösi Jánosnak és Kovács Irinnak Ágnes, Csik Lejos Mihálynak és Tóth Juliánnak Attila.

A falvak jövője

Szovjet Belorusszia hét kolhozában és szovhozában kísérleti építkezéseket folytattak. A falvak lakóinak — emint azt vizsgálatok kimutatták — kevés lehetősé-
gük van a szabad idő hasz-
nos és szórakoztató eltölté-
gére.

Mindezt számításba véve Belorussziában a tizedik ötéves terv időszakában (1976—1980.) megerősítik a lakésszítkezésekre, illetve a kulturális-szolgáltató ágazatok fejlesztésére szánt összegeket.

Arra törekszenek, hogy a városi kényelemhez hasonló életkörülményeket teremtsenek. Belorussziában, akárcsak az ország több más körzetében, a parasztok főként kisebb falvakban élnek, és csupán három százaléuk él kétezer vagy nagyobb lélekszámú településeken. Minden kis faluban iskolát, kórházat, kultúrotthonot építeni, túlságosan drága lenne. A tervek szerint 2000-re csupán 3 ezer maradt a jelenleg 27 ezer faluból.

A kísérleti építkezések egyik lehetséges változatát a „Progress” (Haladás) kollektív hozták létre. A faluközpontban a közgazdasági épület, kereskedelmi kombinát, egy 360 férőhelyes kultúrotthon épült, táncteremmel, televíziós szalonnal, könyvtárral és úszómedencével.

Belorussziában, de más
köztársaságokban sem dön-
töttek még véglegesen ar-
ról, hogy milyennek kel-
lenne a modern falusi ház-
nak. Egyesek a két-három
szintes házak, mások az
egyszintes, hagyományos
házatípi telekkel rendelkező
házak mellett szállnak sfi-
ra.

A szociológiai vizsgálatok kimutatták, hogy a paraszti többsége az egy lakásos házakat részesíti előnyben. A jövőben ezért a belorussz falvakat egy lakásos házakkal építik be, és ezek közé néhány több lakásosot fűgyeznek be azok számára, akik nem akarnak, illetve valamilyen okból nem tudnak háztáji gazdálkodást folytatni. (BUDAPRESS-APN)

Családi események

Ludányi Tibor Mihálynak és Bajnok Frederika Máriának Tibor Levente, Matovics Sándor-nak és Horgosi Ilonának Tamás Edina, Andrási Sándor, Károly-nak és Csernák Terézia Annának Tamás Sándor, Varga Bélának és Frank Judit Zsuzsannának Viktor, Kövesi Ilésnek és Vésző Máriának Ilés, Kura András Józsefnek és Lajkó Annának Katalin Barbara, Hárs Ferencnek és Buresch Mária Zsuzsannának Arnold János, Hárs Ferencnek és Euresch Márta Zsuzsannának Anett Mónika, Mészáros István-nak és Sekura Máriának Zoltán-Török Gábornak és Sarkadi Ibolyának Gábor, Zsiga Lászlónak és Konkoly Anna Máriának László József, Szekeres János-nak és Sárosi Marenának Judit-nak Zoltán

Zoltánnak és Kérészes Er-
zsebet Agnesnek Zoltán, Pé-
ter Ernőnek és Lőpöl Rozáliának
Tibor László, Kertes Istvánnak
és Koch Máriaának Illdikó, Bár-
sony Jenő Lászlónak és Ant-
Aránikának Anett Gabriella, Bé-
res Ferencnek és Noszko Má-
riának Levente László, Sutka Mi-
hálynak és Farago Erzsébetnek
Mónika, Balázs Lászlónak és
Hovorka Máriaának Ervin, dr.
Turzó Lászlónak és Percény Má-
riának Krisztina, Becsei Péter
Jánosnak és Bárkányi Máriaának
Szilvia, Blüml Gábornak és Kö-
nyer Máriaának Annamária, Micsi-
Pálnak és Turu Erzsébetnek Ma-
rianna, Berecs Jánosnak és Szá-
bó Ibolya Annának Ibolya, He-
gyes Jánosnak és Szabó Edit Re-
ginaának Edit Regina, Verik Ká-
roly Pálnak és Csizsár Gizellá-
nak Roland, Pásztor Istvánnak
és Karmazsin Máriaának Zoltán,
Smigh Zoltánnak és Pap Er-
zsébetnek Dóra Szilvia, Fodor
Jánosnak és Hézős Zsuzsanna

Áruvizsgálat

Melyik autó jobb — és mennyiért?

Személygépkocsi-vásárlás-
nál az ár és a költség egy-
aránt igen sokat nyomnak
latban. Ezért, hogy a Nagy-
13 júliusi számában megje-
lent autó-„tesztben” egybe-
közlött az árakat és a költsé-
geket hasonlítják össze. Ter-
mészetesen a várakozási id-
ő is befolyásolja döntésünke-
t. Am ettől a vizsgáldás alká-
mával el kellett tekinteni.

A rangsor első helyeit teljeszen érthetően, a műszaki és használati szempontból korszerűbb, nagyobb kocsik foglalják le. A sorrend érdekében a Traian előkelő „helyezése”. A Mosztvics és a Zaporozsec típusok első sorban gyengébb műszaki jellemzőik miatt szerepeltek rosszabbul.

Költségek:

1. Trabant
2. Polski Fiat 125 p
3. Skoda 105 S

Autók „tesztje”. Miért a
időzójel? A nálunk kaphat-
ó 11 gépkocsi-alaptípus össze-
hasonlító értékelése sok te-
kintetben eltér a megszokot-
árutestektől. Egy személy-
gépkocsi értékeléséhez
ugyanis nagy szerepük va-
az olyan nem számszerűsít-
hető fogalmaknak, mint a
utazási kényelem, a vezető-
kényelem, a menetstabilitás
és így tovább. Ezek vonatko-
zásában azonban nem mér-
sekre, hanem szakértők é-
tékelésére alapozódik a tesztje-
lés.

Az első szempont tehát hogy funkcionális szempontból mennyit nyújt az autós — mindezt mennyiért teszi? (S itt nemcsak áróról hanem fenntartási, javítási, költségeiről is szó van). Végül is e két szempont együttes figyelembevételével értékelhetők a személygépkocsitípusok.

Használat:

1. Lada 1500
2. Polski Fiat 125 p
3. Dacia

A funkcionális értékelés a kalmával kellett meghatározni, hogy az egyes típusok mennyire felelnek meg műszaki követelményeknek (stabilitás, teljesítmény, menetdinamika stb.), a használati követelményeknek (kényelem, megbízhatóság stb.). De itt vették figyelembe az esztétikumot (mennyire „szép” az autó), vagy hogy milyen megbízható a márkavévszolgálat stb.

A szakértők pontozás alapján kialakuló funkcionális rangsor (a legjobbtól legrosszabbig):

- Lada 1500 — Polski Fiat
125 p — Dacia — Lada 1300
— Lada 1200 — Trabant
Wartburg — Moszkvics
3'toda 105 S — Polski Fiat
125 p — Zaporozsec.

Összesítve:

1. Trabant.
2. Wartburg.
3. Polski Fiat 125 p.

A műszaki-használati szempontok és költségadatok tüpisonkénti együttes figyelembevételével alakul ki az értékességi rangsor, amely tulajdonképpen arra a fogyasztói-vásárlói alankérdésre felel: *mielyik a jobb — és mennyiért?*

E sajátos értékelésben a Trabant kerül az első helyre. E kocsi minden közismert hátrányát (nem éppen dinamikus autó, a benne ülőknek nem nyújt nagy kényelmet, illetve biztonságot) ellensúlyozza az, hogy a vizsgálat közül messzeemenően a legolcsóbb fenntartani —, s ehhez képest viszonylag sokat nyújt. A további "értékességi" sorrend: Wartburg, a kis Polski, majd a Lada 1200, a Da'a, a Skoda 105 S, a Lada 1500, a Lada 1300 típusok következnek, és kissé "leszakadva" zárják a sort a Moszkvics, a Zaporozsec és a Polski FIAT 125 p.

Sokakban talán felmerül a kérdés: vajon hogyan lehet „értékesebb” autó a Skoda 105 S, mint a „nagy” Lada, és többszörösen értékesebb, mint a Polsi FIAT 125 p? Bármennyire is hihetetlen, az ilyen összehasonlításban ez a végeredmény. Ami legalábbis — elgondolkoztató.